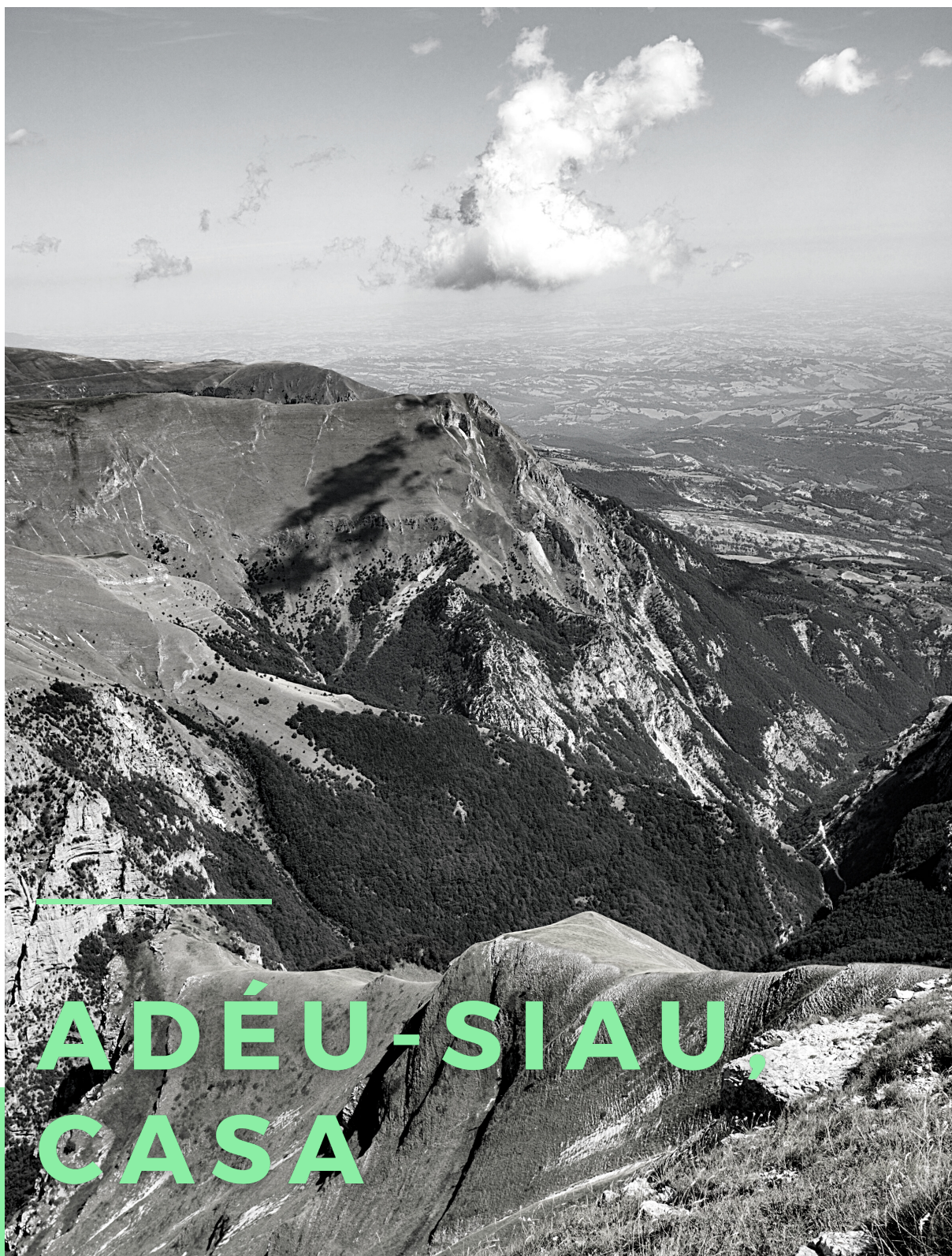

ADÉU-SIAU, CASA

SECUNDÀRIA

MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA
VIL·LA JOANA

MU·IBA MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA
VIL·LA JOANA

Jacint Verdaguer (1845-1902) és un dels noms més representatius de la literatura catalana. Nascut a Folgueroles (Osona) en una família pagesa i humil però amb una certa cultura, és considerat el fundador de la literatura catalana moderna. Figura cabdal del moviment cultural de la Renaixença del nostre país, la seva obra ha estat traduïda a diversos idiomes. L'Atlàntida, Canigó i En defensa pròpia en són les més destacades. Amb només vint anys va rebre el primer premi als Jocs Florals de Barcelona.

**«AMB NOMÉS VINT ANYS
VA REBRE EL PRIMER
PREMI ALS JOCS FLORALS
DE BARCELONA.»**

L'obra de Verdaguer, en gran mesura poètica, es mou fonamentalment entre la producció religiosa i la temàtica patriòtica. Destaca també l'escriptura vinculada als viatges que va realitzar al llarg de tota la seva vida. L'estil verdaguerià, d'alta qualitat tècnica, és minuciós. El poeta descriu el món amb una mirada precisa que és capaç de copsar els adjectius més adequats per a cada cosa. A la vegada, és una de les icones que millor representa la simbiosi entre el poeta i el poble, entre les paraules i el món.

El poema “L'emigrant” (1894) de Jacint Verdaguer és un dels poemes que més vegades ha estat musicat. Si cerqueu a internet, podreu trobar-ne algunes versions. En destaquen especialment les de la Marina Rossell, Peret, Sílvia Pérez Cruz i Raül Fernández i Lluís Soler.

Us proposem d'escoltar-ne algunes atentament (a Youtube les trobareu totes) i que hi apunteu tots els adjectius que el poeta emprà a l'hora de descriure Catalunya. Reflexioneu a l'entorn del to emprat per Verdaguer, de les paraules que fa servir, del significat que tenen i dels sentiments que se us desperten en escoltar aquests mots.

Podeu escoltar els comentaris que fa Arnau Tordera sobre “L'emigrant” entre els minuts 1 i 4 d'aquest [vídeo](#).

Emigrar és un fet molt habitual en el nostre món: joves que emigren a altres països a la recerca d'una feina ben remunerada, famílies que marxen de les seves cases per trobar un futur millor per als seus fills, etc. Us convidem a parar atenció a aquest viatge, que us poseu en la pell d'algú que emigra, que marxa, que deixa enrere les arrels i la família. Elaboreu un mapa conceptual amb tot allò que considereu que comporta el fet migratori, tant les coses positives com les negatives, allò que es guanya i allò que es perd, allò que arriba i allò que s'enyora.

A partir de totes les idees recollides elaboreu un text propi molt breu, amb el format que sigui, amb rima o sense, dedicat a “L'emigrant”, a la veu de Verdaguer, a l'individu anònim que emprèn un viatge cap a l'inconegut.

De més a més...

I, si voleu anar més enllà, materialitzeu aquesta veu en forma de poema objecte. Podeu explorar l'obra de Joan Brossa per conèixer amb més detall en què consisteixen aquest tipus de composicions.

L'EMIGRANT

Dolça Catalunya
pàtria del meu cor,
quan de tu s'allunya
d'enyorança es mor.

Hermosa vall, bressol de ma infantesa,
blanc Pirineu,
marges i rius, ermita al cel suspesa,
per sempre adéu!
Arpes del bosc, pinsans i caderneres,
cantau, cantau,
jo dic plorant a boscos i riberes:
adéu-siau!

¿On trobaré tos sanitosos climes,
ton cel daurat?
Mes ai, mes ai! ¿on trobaré tes cimes,
bell Montserrat?
Enlloc veuré, ciutat de Barcelona,
ta hermosa Seu,
ni eixos turons, joiells de la corona
que et posà Déu.

Adéu, germans: adéu-siau, mon pare,
no us veuré més!
Oh! ¡si al fossar on jau ma dolça mare,
jo el llit tingués!
¡Oh mariners, lo vent que me'n desterra
que em fa sofrir!
Estic malalt, mes ai! ¡tornau-me a terra,
que hi vull morir!

CONTINGUTS ESPECÍFICS PER AL MESTRE

* OBJECTIUS I RELACIONS CURRICULARS

1. Competències bàsiques pròpies de l'àmbit lingüístic

Dimensió comprensió lectora

- Obtindre informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls.

Dimensió expressió escrita

- Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.
- Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació forma.

Dimensió comunicació oral

- Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.

Dimensió literària

- Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana, la castellana i la universal.
- Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos.
- Escriure textos literaris per expressar realitats, ficcions i sentiments.

2. Competències bàsiques pròpies de l'àmbit social

Dimensió històrica

- Analitzar els canvis i les continuïtats dels fets o fenòmens històrics per comprendre'n la causalitat històrica.
- Interpretar que el present és producte del passat, per comprendre que el futur és fruit de les decisions i accions actuals.
- Identificar i valorar la identitat individual i col·lectiva per comprendre la seva intervenció en la construcció de subjectes històrics.

* OBJECTIUS I RELACIONS CURRICULARS

Dimensió geogràfica

- Analitzar diferents models d'organització política, econòmica i territorial, i les desigualtats que generen, per valorar com afecten la vida de les persones i fer propostes d'actuació.

Dimensió cultural i artística

- Analitzar les manifestacions culturals i relacionar-les amb els seus creadors i la seva època, per interpretar les diverses cosmovisions i la seva finalitat.
- Valorar les expressions culturals pròpies, per afavorir la construcció de la identitat personal dins d'un món global i divers.

Dimensió ciutadana

- Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per desenvolupar un pensament crític.
- Participar activament i de manera compromesa en projectes per exercir drets, deures i responsabilitats propis d'una societat democràtica.

3. Competències bàsiques pròpies de l'àmbit artístic

Dimensió expressió, interpretació i creació

- Compondre amb elements dels llenguatges artístics utilitzant eines i tècniques pròpies de cada àmbit.
- Experimentar i/o improvisar amb instruments i tècniques dels llenguatges artístics.
- Desenvolupar projectes artístics disciplinaris o transdisciplinaris tant personals com col·lectius.

Dimensió societat i cultura

- Valorar amb respecte i sentit crític les produccions artístiques en els seus contextos i funcions.
- Gaudir de les experiències i creacions artístiques com a font d'enriquiment personal i social.
- Fer ús del coneixement artístic i de les seves produccions com a mitjà de cohesió i d'acció prosocial.

* ALTRES POEMES D'INTERÈS

CAMINANT

Melior est mors, quam vita amara.

ECCL., 30, 27

Incolatius meus prolongatus est.

Mig segle fa que pel món
 vaig camina que camina,
 per escabrós viarany
 vora el gran riu de la vida.
 Veig anar i veig venir
 les ones rodoladisses,
 les que vénen duen flors
 i alguna fulla marcida,
 mes les ones que se'n van
 totes se'n duen ruïnes.
 De les que em vénen damunt,
 quina vindrà per les mies?
 Una barca va pel riu
 d'una riba a l'altra riba,
 fa cara de segador
 la barquera que la guia.
 Qui es deixa embarcar, mai més
 torna a sa terra nadiua
 i es desperta a l'altre món
 quan ha feta una dormida.
 Barquereta del bon Déu
 no em faces la cara trista,
 si tanmateix véns per mi
 embarca'm tot de seguida;
 lo desterro se'm fa llarg
 cuita a dur-me a l'altra riba,
 que mos ulls tenen son
 i el caminar m'afadiga.

Verdaguer, Jacint. «Caminant» dins *Al Cel*. A cura de Pere Tió i Puntí. Folgueroles: Verdaguer Edicions, 2017. Pàg. 128

* ALTRES POEMES D'INTERÈS

A CATALUNYA

[...]

Ta llengua s'ou , oh Catalunya!, encara
de Palma a Perpinyà:
oh catalans! encara tenim mare
que mai se'ns morirà.

Si un estranger posar-te vol cadenes,
oh Pàtria! Fes un crit,
seran per tu la sang de nostres venes
i el foc de nostre pit.

Glòria a Ripoll que naix de ses ruïnes,
sagrari dels temps vells;
mirant passar ses ombres gegantines
jurem ser dignes d'ells.

Amb la claror de nostra glòria antiga
daurem l'esdevenir,
lo jorn que es pon la gran albada siga
del jorn que ha d'eixir.

Verdaguer, Jacint. «A Catalunya» dins *Poesia dispersa*. TO IV. Barcelona: Proa, 2006. Pàg. 175-176

* ALTRES POEMES D'INTERÈS

DAVANT D'UN MAPA

A Marian Aguiló

Mirau-la bé, mirau-la bé a la reina
de nostre cor, l'aimada Catalunya;
d'una àliga que arranca la volada
sembla tenir l'altívola figura.
Té sobre el front l'olímpica serena,
sota sos peus les ones i l'escuma,
a ses espatlles un gran riu, i d'aigües
i neu una aureola la circumda.
Lo cap de Creus forma son bec enorme,
Tortosa amb sos Alfacs sa immensa cua:
són los camins de ferro de Barcino
i els murs del port ses dues mans robustes;
estesa l'una està sobre la terra,
l'altra sobre la mar, on d'una a una
de naus lleugeres lo rosari esgrana
millor que en altre temps Roger de Llúria.
Des del mar de Llevant on naix lo dia
fins al mar de Ponent on se sepulta.
La Montserrat és lo seu cor d'on raja
l'ardenta sang esperitosa i pura
que s'esbadia a rams per ses atèries
com riu de foc llançant claror i espurnes.
Son lleonenc coratge d'allí brolla,
allí beu amb la fe sa força hercúlea.
Una àliga és que estén ses dues ales
d'esplèndida i geganta envargadura,
una per cada banda del Pirene,
i bat los aires coratjosa, i lluita
amb los núvols, lo vent i la tempesta
de dret al sol que de claror inunda
l'escut seu de les barres enrogides
de la sang de sos comtes amb la púrpura.

* ALTRES POEMES D'INTERÈS

DAVANT D'UN MAPA

ENDREÇA

Oh! Vós que per lo nom i per la pensa
sou l'Aguiló de nostra Catalunya,
vós que heu seguit des d'Aragó a Cotlliure
ses gegantines serres d'una a una,
collint, perles del camp, sos cants i gestes,
flors que amb mà barroera el segle esfulla,
i amb les seves poètiques rondalles
alguna estrella del zenit caiguda;
entre les palmes d'Elx i de Mallorca
o entre les neus puríssimes de Núria,
tot davallant des de l'afrau al còrrec,
somiós enfilant-vos a l'altura,
portant en ses atlètiques espatlles
de l'infinit vers la celístia bruna,
no la sentiu? No la sentiu com vola?
No la veieu com per los aires munta?

Verdaguer, Jacint. «Davant d'un mapa» dins *Pàtria*. TO III. 2005. Pàg. 672-673

* BIBLIOGRAFIA

Gasull, Bernat. *Maleïda. L'aventura de Jacint Verdaguer a l'Aneto*. Folgueroles: Verdaguer Edicions, 2014. (compta amb adaptació cinematogràfica sota el títol *Maleïda 1882*. Direcció d'Albert Naudin. [Disponible en línia](#))

Verdaguer, Jacint. *Excursions i viatges*. A cura de Narcís Garolera. Barcelona: Editorial Barcino, 1991.

Verdaguer, Jacint. *Pàtria*. A cura de Ramon Pinyol. Folgueres: Verdaguer Edicions, 2002.

Més recursos bibliogràfics: [Biblioteca de la Fundació Jacint Verdaguer](#)

* ALTRES RECURSOS EDUCATIUS

[Activitat](#) sobre les migracions, MUHBA Turó de la Rovira.

[Guia](#) d'Història Urbana sobre les Barraques a Barcelona.